

Brusel 13. června 2022
(OR. fr, en)

9765/22

ECOFIN 554
UEM 158
SOC 349
EMPL 231
COMPET 452
ENV 553
EDUC 222
RECH 345
ENER 261
JAI 816
GENDER 94
ANTIDISCRIM 74
JEUN 105
SAN 350

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	9418/22 - COM(2022) 620 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Malty na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2022

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2022) 620 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Malty na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241², kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude aktualizován v červnu 2022 v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila Portský sociální závazek, který byl podepsán dne 7. května 2021 a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011³ rovněž zprávu mechanismu varování, ve které není Malta uvedena mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (dále jen „doporučení týkající se eurozóny 2022“) přijala Rada dne 5. dubna 2022, společnou zprávu o zaměstnanosti dne 14. března 2022.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022, týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily mimo jiné v podobě zdražení energií, potravin a surovin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují značně zejména nejzranitelnější domácnosti, jež žijí v energetické chudobě nebo jsou touto chudobou ohroženy, jakož i podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Hospodářské dopady útočné války Ruska se projevily v členských státech asymetricky. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice Rady 2001/55/ES⁵, a sice prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382⁶, na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v Unii a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení.

⁵ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁶ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) S ohledem na rychle se měnící hospodářskou a geopolitickou situaci obnovuje evropský semestr v roce 2022 svou širokou koordinací hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s prováděcími požadavky Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu na rok 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech evropského semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá další doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení takto revidovaného, aktualizovaného nebo pozměněného plánu.
- (5) Od března 2020 je aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení ze dne 3. března 2021 nazvaném „Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky“ Komise vyjádřila názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo pokračujícím uplatňování obecné únikové doložky by mělo vycházet z celkového posouzení stavu ekonomiky, přičemž hlavním kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v Unii nebo v eurozóně v porovnání s předkrizovými úrovněmi (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní prudké zdražování energií a pokračující narušení dodavatelských řetězců opodstatňují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do konce roku 2023.

- (6) Podle přístupu v doporučení Rady ze dne 18. června 2021⁷, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2021, se celkové nastavení fiskální politiky momentálně nejlépe poměřuje jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie, ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu⁸. Nad rámec celkového nastavení fiskální politiky je taktéž věnována pozornost vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů⁹ (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic, aby se posoudilo, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její skladba přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací.

⁷ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 83).

⁸ Odhady týkající se nastavení fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází jarní prognóza Komise z roku 2022. Odhady Komise, pokud jde o střednědobý potenciální růst, nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

⁹ Nefinancovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nebo dalších fondů Unie.

- (7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení, které poskytuje obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023 (dále jen „fiskální pokyny“) s cílem podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik. Komise konstatovala, že na základě makroekonomického výhledu v zimní prognóze z roku 2022 se v roce 2023 jeví jako vhodné přejít od podpůrného celkového nastavení fiskální politiky, které se uplatňovalo v období 2020–2022, k obecně neutrálnímu celkovému nastavení fiskální politiky, ale je třeba případně reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a své politické pokyny upravit podle potřeby a nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru na konci května 2022.
- (8) Pokud jde o fiskální pokyny, zohledňují fiskální doporučení pro rok 2023 zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou Komise z roku 2022. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, podpořit kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby byl zmírněn dopad prudkého zdražení energií, a musí pomoci omezit inflační tlaky ze sekundárních účinků prostřednictvím cílených a dočasných opatření. Fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, včetně výzev vyplývajících z útočné války Ruska vůči Ukrajině, pokud jde o obranu a bezpečnost, a musí být diferencovaná podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, mimo jiné pokud jde o jejich vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

- (9) Dne 13. července 2021 předložila Malta Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 5. října 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Malty¹⁰. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise podle čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Malta uspokojivě splnila příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.
- (10) Dne 15. dubna 2022 předložila Malta svůj národní program reforem na rok 2022 a dne 2. května 2022 svůj program stability z roku 2022 v souladu se lhůtou stanovenou v článku 4 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž zprávy, které Malta dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při provádění svého plánu pro oživení a odolnost.
- (11) Dne 23. května 2022 zveřejnila Komise zprávu o Maltě pro rok 2022. Posoudila pokrok, který Malta učinila při plnění příslušných doporučení, jež pro ni přijala Rada v letech 2019, 2020 a 2021, a na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti zhodnotila, jak Malta provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Maltě poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Malty při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

¹⁰ ST 11941/2021; ST 11941/2021 ADD 1.

- (12) Dne 23. května 2022 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Tato zpráva se zabývala rozpočtovou situací Malty, neboť její schodek sektoru vládních institucí překročil v roce 2021 referenční hodnotu 3 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium schodku nebylo splněno. V souladu se sdělením ze dne 2. března 2022 Komise na jaře 2022 nenavrhl zahájit nové postupy při nadměrném schodku; zda má být navrženo zahájení postupů při nadměrném schodku, znovu posoudí na podzim 2022.
- (13) V doporučení ze dne 20. července 2020¹¹ Rada Maltě doporučila, aby v letech 2020 a 2021 v souladu s obecnou únikovou doložkou přijala veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Maltě doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, prováděla fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění udržitelnosti dluhu a současně posilovala investice. Podle údajů potvrzených Eurostatem se schodek sektoru vládních institucí Malty snížil z 9,5 % HDP v roce 2020 na 8,0 % v roce 2021. Reakce Malty v oblasti fiskální politiky podpořila hospodářské oživení v roce 2021, přičemž dočasná mimořádná podpůrná opatření klesla z 6,3 % HDP v roce 2020 na 4,7 % v roce 2021. Opatření přijatá Maltou v roce 2021 byla v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla dočasné povahy nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními. Podle údajů potvrzených Eurostatem veřejný dluh vzrostl z 53,4 % HDP v roce 2020 na 57,0 % HDP v roce 2021.

¹¹ Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Malty na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 116).

(14) Makroekonomický scénář, z něhož rozpočtové projekce programu stability na rok 2022 vycházejí, je realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 4,4 % a v roce 2023 o 3,9 %. Pro srovnání, jarní prognóza Komise z roku 2022 počítá s nižším růstem reálného HDP ve výši 4,2 % v roce 2022 a vyšším růstem reálného HDP ve výši 4,0 % v roce 2023. Ve svém programu stability z roku 2022 vláda očekává, že celkový schodek vládního sektoru v roce 2022 klesne na 5,4 % HDP a v roce 2023 na 4,6 %. Pokles v roce 2022 odráží zejména růst hospodářské aktivity a čistý dopad částečného zrušení mimořádných podpůrných opatření, zatímco v reakci na vysoké ceny energie byla zavedena nová opatření. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle projekcí v programu stability z roku 2022 zvýšit na 58,6 % v roce 2022 a v roce 2023 dále vzrůst na 59,4 %. Jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky schodek veřejných financí ve výši 5,6 % HDP v roce 2022 a 4,6 % v roce 2023. To je v souladu se schodkem předpokládaným v programu stability z roku 2022. Jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává podobný poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 58,5 % v roce 2022 a 59,5 % v roce 2023. Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 4,5 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Malty podpořit.

- (15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření, která byla přijata v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná opatření klesnou z 4,7 % HDP v roce 2021 na 1,3 % v roce 2022. Na schodek veřejných financí dopadají opatření, která byla přijata ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií – ta jsou v jarní prognóze Komise z roku 2022 odhadována na 1,0 % HDP v roce 2022 a na 0,6 % HDP v roce 2023¹². Tato opatření spočívají především ve snížení nepřímých daní ze spotřeby energie a v dotacích na výrobu energie, které mají kompenzovat zvýšení cen dovážené elektřiny a emisí uhlíku. Byla oznámena jako dočasná. Pokud však ceny energií zůstanou vysoké i v roce 2023, mohla by některá z nich pokračovat. Některá z těchto opatření nejsou cílená, což platí zejména o dotacích na výrobu energie a snížení spotřebních daní z pohonných hmot. Na schodek veřejných financí rovněž dopadají náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny; jarní prognóza Komise z roku 2022 tyto náklady odhaduje na 0,1 % HDP v roce 2022 a 0,1 % v roce 2023¹³.
- (16) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Maltě doporučila, aby v roce 2022 zachovala podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovala investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Maltě doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, prováděla fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovala investice s cílem podpořit růstový potenciál.

¹² Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹³ Předpokládá se, že celkový počet osob vysídlených z Ukrajiny do Unie postupně dosáhne 6 milionů do konce roku 2022, a jejich zeměpisné rozložení je odhadováno na základě velikosti stávající diaspory, relativní populace přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v rámci Unie k březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod Společného výzkumného střediska Komise a zohledňují jak peněžní transfery, na které mohou mít lidé nárok, tak i věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

(17) Na základě jarní prognózy Komise z roku 2022 a informací obsažených v programu stability Malty z roku 2022 se předpokládá, že nastavení fiskální politiky v roce 2022 bude podpůrné ve výši $-1,5$ % HDP v souladu s doporučením Rady¹⁴. Malta plánuje setrvale podporovat oživení tím, že bude využívat Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic, jak doporučila Rada. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2021 zvýší o 0,2 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 podle projekcí utlumující povahu a bude činit 0,3 procentního bodu¹⁵. Malta proto neplánuje zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a bude činit 1,6 procentního bodu. Tento významný expanzivní příspěvek zahrnuje dodatečný dopad opatření k řešení hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií (0,5 % HDP), jakož i náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP). Kromě toho vláda poskytla finanční podporu domácnostem (0,3 % HDP), zvýšila příspěvkové a nepříspěvkové důchodové dávky nad rámec úpravy životních nákladů (0,2 % HDP), zatímco tempo růstu mezispotřeby (bez započtení opatření) zůstalo silné (0,4 % HDP).

¹⁴ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁵ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít neutrální povahu a dosáhne 0,0 procentního bodu HDP.

- (18) Nedojde-li ke změně politiky, v roce 2023 by mělo nastavení fiskální politiky podle jarní prognózy Komise z roku 2022 činit 1,1 % HDP¹⁶. Předpokládá se, že Malta bude v roce 2023 dále využívat granty v rámci Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2022 zvýší o 0,2 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 podle projekcí utlumující povahu a bude činit 0,1 procentního bodu¹⁷. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 utlumující povahu a bude činit 1,3 procentního bodu. To zahrnuje dopad postupného ukončování opatření řešících zvýšené ceny energií (0,4 % HDP), dočasné finanční podpory domácnostem (0,3 % HDP) a příspěvkových a nepříspěvkových důchodových dávek nad rámec úpravy životních nákladů (0,2 % HDP). Kromě toho se očekává, že mezispotřeba (bez započtení opatření) poroste méně než nominální HDP (0,4 % HDP).
- (19) Podle programu stability z roku 2022 by měl schodek veřejných financí postupně klesat na 4,6 % HDP v roce 2023, na 2,8 % v roce 2024 a na 2,4 % do roku 2025. Očekává se tedy, že do roku 2024 se schodek sektoru vládních institucí dostane pod 3 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by měl podle projekcí v programu stability z roku 2022 do roku 2025 klesat, konkrétně se snížit na 58,6 % v roce 2024 a na 57,2 % v roce 2025. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako střední.

¹⁶ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁷ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít expanzivní povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu HDP.

- (20) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic spolu s orientačním harmonogramem provádění, které má být dokončeno do 31. srpna 2026. Ty pomáhají řešit všechny nebo významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních, která Maltě adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu pro oživení a odolnost. Plán pro oživení a odolnost je ambiciózní a počítá s reformami a investicemi do řešení problémů zjištěných v oblasti zdraví, zaměstnanosti, vzdělávání a dovedností, zelené a digitální transformace, spravedlnosti a boje proti korupci a praní peněz. Řádná správa věcí veřejných je jedním z pilířů dlouhodobé hospodářské vize vlády a plán pro oživení a odolnost významně usiluje o nápravu problémů v této oblasti. Významné místo v plánu pro oživení a odolnost zaujímají také investice do vzdělávání, přičemž jsou navrhována příslušná opatření, která mají řešit nedostatky ve vzdělávacím systému. Významná část plánovaných investic se zaměřuje na ekologickou a digitální transformaci, čímž reaguje na doporučení pro jednotlivé země týkající se investic do těchto oblastí. Částečně se v plánu pro oživení a odolnost řeší problémy týkající se agresivního daňového plánování, výzkumu a inovací a udržitelnosti důchodového systému.

- (21) Očekává se, že provádění maltského plánu pro oživení a odolnost přispěje k dalšímu pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá na Maltě 53,8 % celkových prostředků, které byly na plán pro oživení a odolnost přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 25,5 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Maltě rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně posílí její odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu pro oživení a odolnost, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.
- (22) Malta dosud nepředložila dohodu o partnerství stanovenou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹⁸ ani ostatní programy politiky soudržnosti stanovené v uvedeném nařízení. V souladu s nařízením (EU) 2021/1060 Malta při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlední příslušná doporučení, která jí byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy politiky soudržnosti a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (23) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se zabývá plán pro oživení a odolnost, čelí Malta řadě dalších výzev souvisejících s rysy daňového systému, které umožňují agresivní daňové plánování. Boj proti agresivnímu daňovému plánování má i nadále klíčový význam pro zlepšení účinnosti a spravedlnosti daňového systému, jak bylo uznáno v doporučení týkajícím se eurozóny 2022. Dopady strategií agresivního daňového plánování na jiné členské státy vyžadují koordinovaný postup vnitrostátních politik za účelem doplnění právních předpisů Unie. V souvislosti s praktikami agresivního daňového plánování Malta podnikla kroky k jejich řešení, a to jednak prováděním dříve dohodnutých mezinárodních a evropských iniciativ, a jednak tím, že se ve svém plánu pro oživení a odolnost zavázala provést nezávislou studii o odchozích a příchozích platbách (tj. mezi rezidenty Unie a rezidenty třetích zemí), na kterou mají navazovat prováděcí právní předpisy v souladu se závěry této studie. V případě odchozích plateb úroků, licenčních poplatků a dividend prováděných společnostmi se sídlem na Maltě do jurisdikcí s nulovým zdaněním a jurisdikcí s nízkým zdaněním (tedy do jakékoli jurisdikce se zákonnou sazbou daně z příjmů právnických osob nižší, než je nejnížší zákonná sazba této daně v Unii, která činí 9 %) by se však mohlo stát, že se tyto platby zcela vyhnou zdanění, dokud na Maltě nebudou zavedeny srážkové daně nebo obdobná ochranná opatření, která zajistí, že tyto platby budou řádně zdaněny. Zacházení s rezidentními společnostmi, které nemají v zemi sídlo, navíc nadále představuje riziko dvojího nezdanění jak pro společnosti, tak pro fyzické osoby.
- (24) Plán REPowerEU, jak jej navrhuje Komise a který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád Unie ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem zamýšlí Komise v dialogu s členskými státy identifikovat nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

(25) V plnění svého cíle pro rok 2030 spadajícího pod nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842¹⁹, který spočívá ve snížení emisí skleníkových plynů, na něž se nevztahuje systém Unie pro obchodování s emisemi (ETS), o 19 % oproti roku 2005, Malta zaostává. Závazek Malty stát se do roku 2050 klimaticky neutrální bude vyžadovat soustavné investice ze strany domácností, firem i vlády. S rostoucími ambicemi Unie v oblasti klimatu, které se zaměřují na cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii, je třeba vyvinout větší úsilí k dalšímu využívání jejího solárního a větrného potenciálu, včetně plovoucí energie na moři, vzhledem k tomu, že obnovitelné zdroje představují pouze 8 % skladby zdrojů energie. Malta je z velké míry závislá na ropě (48 %) a zemním plynu (44 %). K výrobě 86 % elektřiny se na Maltě v roce 2020 využíval zemní plyn. Malta sice nedováží žádný plyn ani ropu z Ruska²⁰, ale rychlý růst cen energií se začal projevovat. Malta má v úmyslu zajistit lepší zabezpečení dodávek energie vybudováním druhého elektrického propojovacího vedení. Ke snížení závislosti na fosilních palivech bude rovněž třeba modernizovat přenosové a distribuční sítě a investovat do skladování elektřiny, aby bylo možné dodávat energii spolehlivě, pružně a rychle. Ke snížení poptávky po energii by přispělo zaměřit se na energetickou účinnost budov, zejména obytných, například pomocí zavádění tepelných čerpadel a dalších ekologických řešení. Má-li Malta dostát cílům balíčku „Fit for 55“, bude zapotřebí dále zvýšit ambice, pokud jde o snižování emisí skleníkových plynů i zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. Kromě toho neustále rostou emise ze silniční dopravy a tvoří tak největší zdroj emisí skleníkových plynů, které nespádají do systému ETS. Aby se snížilo dopravní přetížení, bylo by třeba zlepšit veřejnou dopravu, zavést inteligentní dopravní systémy a investovat do infrastruktury pro tzv. „soft mobility“ (např. chodníky a cyklistické stezky), která by tvořila bezpečnou alternativu k používání osobních automobilů.

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26).

²⁰ Eurostat (2020), podíl dovozu z Ruska na celkovém dovozu zemního plynu, ropy a černého uhlí. Pokud jde o průměr v EU-27, je celkový dovoz založen na dovozu mimo EU-27. V případě Malty zahrnuje celkový dovoz obchod uvnitř Unie. Surová ropa nezahrnuje produkty z rafinované ropy.

- (26) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv si v několika odvětvích vyžádá značné náklady na restrukturalizaci, může Malta v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnila socioekonomický dopad tohoto přechodu. Malta může navíc zlepšovat pracovní příležitosti a posilovat sociální soudržnost s pomocí Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057²¹.
- (27) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2022 a její stanovisko²² je promítnuto do doporučení č. 1.
- (28) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny 2022, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Malty se to odráží zejména v doporučeních č. 1, 2 a 3,

DOPORUČUJE Maltě v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Být připravena přizpůsobit současné výdaje vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic.

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

²² Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

2. Pokračovat v provádění svého plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 5. října 2021. Předložit programové dokumenty v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027, aby mohly být projednány s Komisí a následně mohlo započít jejich provádění.
3. Přijmout opatření k účinnému řešení takových rysů daňového systému, které mohou usnadňovat agresivní daňové plánování jednotlivců a nadnárodních společností, včetně toho, že se zajistí dostatečné zdanění odchozích plateb úroků, licenčních poplatků a dividend a že se upraví pravidla pro společnosti, které nemají v zemi sídlo.
4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech. Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie, podporovat a umožňovat investice do větrné a solární energie, včetně energie z plovoucích zařízení na moři, dále modernizovat přenosové a distribuční sítě na Maltě a vytvářet pobídky pro skladování elektřiny, aby bylo možné dodávat energii spolehlivě, pružně a rychle. Snížit poptávku po energii zlepšením energetické účinnosti, zejména v obytných budovách. Snížit emise ze silniční dopravy tím, že se pomocí zlepšení kvality služeb ve veřejné dopravě, inteligentních dopravních systémů a investic do infrastruktury pro tzv. „soft mobilitu“ podaří vyřešit problematiku dopravního přetížení.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně